MALTA

QORTI CIVILI, PRIM AWLA
MALTA

ONOR. IMHALLEF
PACE RAYMOND C.

Seduta tad-19 ta' Novembru, 2002

Citazzjoni Numru. 2465/2000/1

Joseph Vincenti

vs

Concetta Vincenti konfermata b'Digriet tat-12 ta' Dicembru 2000 bhala kuratur deputat biex tirraprezenta lill minuri Rosanne Vincenti;

u

Id-Direttur tar-Registru Pubbliku.

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici a fol. 1 fejn gie premess:-

Illi l-attur u l-konvenuta huma mizzewgin pero` separati *de facto* u fil-fatt bhalissa hemm proceduri ta' separazzjoni pendenti bejniethom.

Illi fis-26 ta' Settembru 2000 il-konvenuta welldet tarbija li inghatat l-isem Rosanne kif jidher fl-anness certifikat tat-twelid (Dok A);

Illi din it-tarbija mhijiex bint l-attur nonostante li giet registrata hekk izda minn relazzjon extra konjugali li l-konvenuta kellha ma terza persuna; fil-fatt fil-perjodu preskritt mill-ligi huma kienu gia separati fil-fatt u l-konvenuta hbiet it-tqala taghha u t-twelid taghha u l-attur sar jaf ghaliex induna bl-istat tat-tqala w ivverifika li t-twelid kien sehh;

Illi l-istess attur talab li ghalhekk il-konvenuta tghid ghaliex ma ghandiex din l-Onorabbli Qorti;

1. Tiddikjara u tiddeciedi li t-tarbija Rosanne li twieldet lill-attrici fit-26 ta' Settembru 2000 mhijiex bint l-attur;

2. Tordna li ssir l-annotazzjoni necessarja fl-att tat-twelid li jgib in-numru 4090 tas-sena 2000 billi fil-kolonna intestata *“Isem u kunjom missier it-tarbija”* minflok isem l-attur jitnizzel *"mhux maghruf"* jew dik l-annotazjoni li jidhrilha xierqa l-istess Qorti.

Bl-ispejjez; il-konvenuti imharrka ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol 3 tal-process;

Rat il-lista ta’ xhieda u d-dokumenti esebiti a fol 3 u 4 tal-process;

Rat id-digriet tal-Qorti tat-12 ta’ Dicembru 2000 fejn Concetta Vincenti giet appuntata bhala kuratur deputat biex tirrapprezenta lill-minuri Rosanne Vincenti (fol 5 sa 18 tal-process).

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenut id-Direttur tar-Registru Pubbliku a fol 24 tal-process fejn gie eccepit:

1. Illi dwar il-mertu tal-azzjoni ta' denegata paternita' f’dan l-istadju huwa mhux edott mill-fatti kif allegati fic-

citazzjoni u ghalhekk jirrimetti ruhu ghal provi u ghal gudizzju ta' din l-Onorabbli Qorti;

2. Illi bla pregudizzju ghas-suespost, ghandu jsir id-debitu avviz fil-Gazzetta tal-Gvern *ai termini* tal-**artikolu 254 tal-Kap 16;**

3. Illi inoltre u bla pregudizzju, f'kaz li jintlaqghu it-talbiet attrici, ghandhom jigu kancellati l-kliem *"the said"* mill-kolonna li tirreferi ghall-partikolaritajiet tal-omm;

4. Illi wkoll bla pregudizzju, il-bidla li qed tintalab tirrigwarda dokument pubbliku li jikkoncerna minuri u li jekk kemm-il darba tintlaqa' zgur li ser tinfluwixxi fuq il--hajja futura tal-istess minuri, ghalhekk jinhtieg li kwalunkwe prova li tingieb tkun konvincenti u ammisibbli skond il-ligi;

5. Illi in vista tal-fatt li c-cirkostanzi li taw lok ghal talba ghal korrezzjoni fl-att tat-twelid huma ghal kollox estranei ghall-esponent huwa m'ghandux jigi soggett ghall-ispejjez;

6. Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista ta' xhieda a fol 25 tal-process;

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet ta' Concetta Vincenti a fol 28 tal-process fejn eccepiet:-

(1) Illi l-konvenuta mhix tikkontesta t-talbiet tal-attur stante li huma vera.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuta u d-dokumenti hemm esebiti (fol 29 sa 24).

Rat l-estratt mill-Gazzetta tal-Gvern tat-8 ta' Mejju 2001.

Rat il-verbal tal-24 ta' Settembru 2001 fejn il-Qorti nnominat lill-Assistent Gudizzjarju Dr Audrey Demicoli biex tigbor il-provi.

Rat is-seduti mizmuma mill-Assistent Gudizzjarju.

Rat il-verbali tal-21 ta’ Jannar 2002, tal-25 ta’ Marzu 2002 fejn din il-kawza bdiet tigi mismuha minn din il-Qorti kif prezentament ippresjeduta u tal-11 ta’ Gunju 2002 fejn il-kawza giet differita ghas-sentenza in difett ostakolo ghall-14 ta’ Novembru 2002 u wara differita ghad-19 ta’ Novembru 2002.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET

Illi l-attur jallega li huwa ssepara *de facto* minn ma' martu, Concetta Vincenti, u waqt tali separazzjoni l-istess martu harget tqila minn haddiehor. Illi sussegwentement fis-26 ta' Settembru 2000, l-istess martu welldet tarbija bl-isem Rosanne li giet registrata fir-Registru Pubbliku permezz tal-Att tat-Twelid numru 4090/2000 (Dok "A"). Illi fl-imsemmi Att tat-Twelid, l-attur gie ndikat bhala missier it-tarbija meta fil-fatt m'huwiex a tenur tal-**artikolu 70 (1) tal-Kodici Civili;** u ghalhekk lil din il-Qorti sabiex:

(1) tiddikjara li l-attur mhuwiex missier it-tarbija Rosanne li twieled minn martu fis-26 ta' Settembru 2000;

(2) konsegwentement tordna lil konvenut Direttur tar-Registru Pubbliku sabiex jaghmel l-opportuna korrezzjoni fl-Att tat-Twelid numru 4090 tas-sena 2000 riferibbli ghat-twelid tat-tarbija Rosanne billi jithassar isem l-attur mill-kolonna ntestata *"missier it-tarbija"* u jithassru wkoll fil-kolonni sussegwenti l-konnotati tal-istess attur u jigi indikat minflok li missier it-tarbija *"mhux maghruf".*

Illi fil-fatt din l-azzjoni ttentata mill-attur hija wahda minn tliet azzjonijiet permessibbli fil-ligi taghna sabiex tigi attakkata l-legittimita' ta' l-ulied u cjoe':

(a) L-azzjoni ta' diskonoxximent jew ta' *denegata paternita'* a bazi tal-**Artikolu 70 tal-Kap 16** li hija miftuha ghar-ragel li fic-certifikat tat-twelid huwa ndikat bhala missier it-tifel imwieled fiz-zwieg, u dan fil-kazijiet indikati tassativament fis-**Subartikolu (1) (a) sa (d),** liema azzjoni tattakka l-prezunzjoni *"pater est quae iustiae demonstrat",* u twassal biss mhux biex jigi determinat il-missier tat-tarbija imma biss ghad-dikjarazzjoni li r-ragel ta' l-omm ma huwiex il-missier, liema azzjoni ghandha tigi prezentata fit-termini stretti moghtija fl-**Artikolu 73 tal-Kap 16.**

(b) It-tieni azzjoni hija dik moghtija biss lit-tifel *ai termini* tal-**Artikolu 84** sabiex jitlob l-istat ta' iben legittimu u ghaliha japplikaw ir-regoli stabbiliti fl-**Artikoli 82 sa 85 tal-Kap 16.**

Illi a propozitu ta’ din l-azzjoni nghad fil-kawza **“Antonio Scerri Gauci vs Dottor Giovanni Scicluna nomine et”** (A.C. 14 ta’ Jannar 1952:-

“Illi din l-ahhar azzjoni tat-tfittxija ta’ paternita’ hija moghtija biss lit-tifel u hija estiza lill-werrieta jew dixxendenti tieghu fil-kaz biss previst mill-ligi.

“It-tifel ghandu d-dritt li jitlob stat kuntrarju ghal dak li jaghtih l-att tat-twelid meta ma jkollux pussess ta’ stat konformi ma’ l-att tat-twelid, u ebda limitazzjoni ohra ma timponilu l-ligi ghall-ezercizzju ta’ dik l-azzjoni. Ghaldaqstant lilu ma tolqtux il-limitazzjoni li tolqot lil persuni ohra nteressati, konsistenti f’illi huma jkollhom jippruvaw l-impossibilta’ fizika ta’ koabitazzjoni tal-prezenti genituri tat-tifel fi zmien rilevanti minhabba lontananza”.

“Meta t-tifel ma hux ostakolat fl-ezercizzju ta’ l-azzjoni ta’ ricerka tal-paternita’ tieghu bil-fatt li dik l-impossibilta’ fizika ma tirrizultax; l-unika limitazzjoni li tolqtu hija dik illi tolqtu meta huwa jkun jippossjedi stat konformi mal-att tat-twelid tieghu”

Illi f’kaz maghmul a bazi ta’ din l-azzjoni fis-sentenza **“Walter Ahar nomine vs Pio Micallef”** (P.A. A. J. M. 21 ta’ Frar 1996) inghad illi *“minn dan it-taghlim jidher li l-fatt li r-ragel ta’ omm it-tarbija kien prezenti Malta u kellu l-possibilta’ li jkollu relazzjoni ma’ martu, ma ghandu jkun ta’ ebda xkiel fl-indagini li ghandha ssir sabiex tigi stabbilita l-identita’ tal-missier naturali tal-istess attur”.*

(c) It-tielet azzjoni hija dik kontemplata fl-**Artikoli 76 u 77 tal-Kap 16** fejn ghal dak li huwa relevanti ghal dik il-kawza fl-**Artikolu 77** jinghad li:-

“Il-legittimita’ ta’ tifel imwieled matul iz-zwieg tista’ tigi attakkata minn kull min ghandu nteress, jekk jipprova illi, fiz-zmien bejn it-tliet mitt gurnata u l-mija u tmenin gurnata qabel it-twelid tat-tifel, ir-ragel kien f’impossibilta’ li jghammar ma’ martu minhabba li kien ‘il boghod minnha”.

Illi din l-ahhar azzjoni imsemmija ta' mpunjazjoni ta' legittimita' hija miftuha ghal kull terz, inkluz lill-omm u lill-istess tifla peress li hija disponibbli ghal min ghandu nteress, inkluz il-persuna li tallega li hija missier it-tifla.

Illi minn dan kollu jirrizulta li l-ligi taghti l-opportunita' lill-diversi persuni fil-parametri hemm indikati, u biss bl-azzjonijiet fuq indikati sabiex tigi denagata l-paternita' jew anke kontestata l-legittimita`.

Illi pero' fl-opinjoni ta' din il-Qorti l-azzjoni a bazi tal-**Artikolu 77** hija subordinata ghal dak li hemm provdut fl-**Artikolu 81** li jipprovdi li l-istat ta' bint legittima ma jista' jigi attakkat minn hadd, lanqas mill-bint innifsha jekk il-minuri tkun akkwistat l-i*status* ta' bint legittima mill-att tat-twelid u l-pussess tal-istess stat li jaqbel ma' tali att.

Illi fi kliem iehor l-azzjoni ttentata skond **l-Artikolu 77** sabiex tirnexxi trid issir fl-ewwel lok a bazi ta' iben jew bint li skond l-att ta' twelid ma jkunx ikkunsidrat bhala legittimu, jew ghalkemm l-istess att ta' twelid jikkunsidrah legittimu, huwa ma jkunx jippossedi l-istess stat ta' legittimu.

Illi l-pussess ta' l-istat ta' iben legittimu skond **l-Artikolu 80** *"stabbilit minn gabra ta' fatti, mehudin flimkien, li jiswew biex juru r-rabta ta' filjazzjoni u ta' demm bejn it-tifel u l-familja li hu jghid li hi l-familja tieghu.*

L-ewlenin fost dawn il-fatti huma:-

(a) Illi t-tifel ikun gieb dejjem il-kunjom tal-missier li tieghu jghid li huwa l-iben;

(b) Illi l-missier ikun trattah bhala ibnu, u, f'dik il-kwalita' haseb ghall-manteniment u edukazzjoni tieghu, u sabiex jikkollokah;

(c) Illi t-tifel gie dejjem maghruf bhala tali min-nies;

(d) Illi huwa jkun maghruf bhala tali mill-familja".

Illi dan ifisser skond is-sentenza **"Malika Cachia Ejjebili et vs Ahmed Kamel El Din et"** (PA.RCP 26 ta' Jannar 2000) li skond il-provvedimenti tal-**Artikolu 82 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta,** huwa biss jekk ikun hemm *"nuqqas ta' att ta' twelid* ***jew*** *tal-pussess ta' stat* (u dan skond kif definit fl-**Artikolu 80 tal-Kap 16**) *inkella jekk it-tifel ikun gie registrat taht isem falz, … … … li l-prova tal-filjazzjoni tista' ssir b'xhieda ohra li tista' tingieb skond il-ligi".*

Illi mis-sentenzi fuq citati din hija l-unika konkluzjoni logika li tista' tinghata meta jigu mqabbla l-**Artikoli 81** mal-**Artikolu 77,** *stante* li jidher li fl-opinjoni ta' din il-Qorti, l-kundizzjoni kontenuta fl-**Artikolu 77** dwar l-impossibilta' fizika, hija wkoll kundizzjoni ohra li kull persuna ohra, apparti l-minuri jekk dan jagixxi *ai termini* tal-ligi.

Illi dan jinsab ikkonfermat fis-sentenza **"Mario Maugeri vs Direttur tar-Registru Pubbliku"** (P.A. RCP 13 ta' Jannar 1999) fejn inghad b'riferenza ghall-fatti f'dik il-kawza li *"Dwar l-**artikolu 81** … … … jigi ndikat li tali artikolu ma huwiex ta' ostakolu ghall-azzjoni odjerna, peress li jidher car mis-segwenti fatt fuq esposti, li l-istess minuri qatt ma kellu l-pussess ta' stat ta' iben legittimu li jaqbel mal-att tat-twelid peress li l-persuna ndikata kienet ilha nieqsa … ... u ommu kienet tghix biss mal-attur".*

Illi minn dan johrog car li jekk iben jew bint ikollhom stat ta' wild legittimu, u jkollhom ukoll il-pussess tal-istess stat konformi mal-att ta' twelid, **hadd** ma jista' jattakka dan l-istat a bazi tal-**Artikolu 77** anke jekk tigi ppruvata l-impossibilta' fizika ndikata fl-istess artikolu. Illi dan gie wkoll konfermat fis-sentenzi **"Concetta Conti nomine vs Angelo Camilleri"** (Vol.XXXII.ii.309) u **"Jesmond Zammit vs Anthony Rapa et"** (P.A. RCP 18 ta' Jannar 2000) fejn inghad li:-

*"Illi dan ifisser illi skond il-provedimenti tal-**Artikolu 82 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta,** jekk ikun hemm nuqqas ta' att ta' twelid **jew** ta' pussess ta' stat (u dan skond kif definit fl-**Artikolu 80 tal-Kap 16**) inkella jekk it-tifel ikun gie registrat taht isem falz … … il-prova tal-filjazzjoni tista' issir b'xhieda ohra li tista' tingieb skond il-ligi. Fi kliem*

iehor jekk il-pussess ta' stat ma jaqbilx mac-certifikat tat-twelid il-prova li tohrog mic-certifikat tar-Registru Pubbliku mhux insindakabbli".

Illi dawn il-principji kollha gew kkonfermati fis-sentenzi **"Stephen Healey vs Clyde Farrugia Vella"** (P.A. RCP deciza fl-1 ta' Marzu 2001 Cit. Nru: 1841/98/RCP); **"Carmel Grima et vs Carmelo Borg et"** deciza fil-5 ta' Lulju 2001 Cit. Nru. 190/97/RCP, **"Anthony Sant vs John Cutajar et"** (P.A. RCP 10 ta' Novembru 1999); **"Carmel Grima et vs Carmelo Borg et"** (P.A. RCP deciza fil-5 ta' Lulju 2001 Cit. Nru: 190/97/RCP); **"Natalino Scerri vs Giovanni Minafo`"** (P.A. RCP deciza fl-14 ta' April 2000 – Cit Nru 1919/98/RCP).

Illi ghal dik li hija l-kawza odjerna ma hemm l-ebda dubju li din l-azzjoni, kif *di piu'* ndikata fic-citazzjoni attrici giet istitwita skond il-parametri tal-**artikolu 70 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta,** li jiddisponi li:-

"Ir-ragel jista' jichad li jaghraf it-tifel imnissel matul iz-zwieg:-

(a) jekk jipprova li, fiz-zmien bejn it-tliet mitt jum u l-mija u tmenin jum qabel it-twelid tat-tifel, hu kien fl-impossibilta' fizika li jghammar ma' martu minhabba li kien 'il boghod minnha, jew minhabba xi accident iehor; jew

(b) jekk, fiz-zmien hawn fuq imsemmi, kien mifrud de facto jew legalment minn martu:

Izda ma jistax jichad lit-tifel jekk matul iz-zwieg ikun rega' nghaqad ma' martu, ukoll jekk temporanjament; jew

(c) jekk jipprova li fiz-zmien hawn fuq imsemmi kien milqut b'impotenza, ukoll jekk dik l-impotenza kienet wahda fit-tnissil; jew

(d) jekk jipprova li fiz-zmien hawn fuq imsemmi martu kienet ghamlet adulterju jew kienet hbiet it-tqala u t-twelid tat-tarbija, u barra minn jekk jipprova xi fatt iehor (li jista'

jkun testijiet u provi genetici u xjentifici) li x'aktarx jeskludu dik il-paternita'".

Illi wiehed irid jirreferi ghall-**artikolu 73 tal-Kap 16** li jipprovdi li tali azzjoni mir-ragel ta' martu u omm tal-istess tarbija trid issir fi zmien sitt (6) xhur mit-twelid, jekk ir-ragel dak iz-zmien ikun jinsab Malta, u f'dan il-kaz ma hemm l-ebda dubju li tali kawza saret fit-terminu preskritt peress li l-istess tarbija twieldet fis-26 ta' Settembru 2000 u c-citazzjoni attrici giet prezentata fil-15 ta' Novembru 2000.

Illi mhux biss izda fl-atti processwali, l-konvenuta fil-kwalita' taghha premessa jidher li ammettiet u accettat il-fatt li l-istess attur m'huwiex il-missier naturali tal-istess minuri tant li b'nota taghha tal-20 ta' Awissu 2001 hija ammettiet it-talba attrici (fol. 28) u dan ghandu jittiehed in konsisderazzjoni fid-dawl tal-provvedimenti tal-**artikolu 70 (2) tal-Kap 16.**

Illi mill-provi prodotti fil-kawza odjerna jirrizulta li mart l-attur kienet telqet mid-dar konjugali fis-sena 1997 u minn dak in-nhar ma kellha l-ebda konnessjoni mieghu kwalunkwe li minnha setghet jinghad b'xi mod li l-minuri qatt setghet tkun bintu. Illi fil-fatt l-istess Concetta Vincenti xehdet li missier it-tarbija huwa certu Anthony Pisani u lill-attur f'dak iz-zmien li kienet koncepita t-tarbija lanqas biss kienet tkellmu.

Illi mix-xhieda tal-attur dan jinsab ikkonfermat, u mhux biss izda jidher li anke qabel dan il-kaz, mart l-attur kellha tarbija ohra li ma kienitx tal-attur ghalkemm huwa jghid li martu telqet mid-dar fis-sena 1998 u mhux 1997, li in verita' ma tantx ghandha rilevenza fil-kawza stante li t-tarbija in kwistjoni twieldet fis-sena 2000, u ghalhekk il-boghod sew mit-termini msemmija fil-ligi. Fil-fatt il-partijiet kienu fethu wkoll kawza ta' separazzjoni bejniethom fil-1998.

Illi dan ifisser li mart l-attur kellha relazzjonijiet intimi ma' persuna ohra, mhux l-attur, li r-rizultat taghha kien almenu zgur il-wild tal-istess minuri, u dan fiz-zmien meta hija kienet separata *de facto* mill-istess attur u ghalhekk ma

hemm l-ebda dubju li gew sodisfatti d-dispozizzjonijiet tal-**artikolu 70 (1) (a) u (c) tal-Kap 16,** u taht dan l-aspett it-talbiet attrici ghandhom jigu milqugha kollha peress li gie konkludentement ippruvat li l-attur m'huwiex il-missier tal-istess minuri Rosanne, u ghalhekk ghandhom isiru l-korrezzjonijiet idonei fic-certifikat tat-twelid tal-istess minuri.

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi,** billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenut id-Direttur tar-Registru Pubbliku in kwantu biss dawn huma inkompattibbli mat-talbiet attrici u fuq ammissjoni tal-konvenuta fil-kwalita' taghha premessa, **tilqa' t-talbiet attrici** b'dan illi:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi li t-tarbija Rosanne li twieldet lill-attrici fit-26 ta' Settembru 2000 mhijiex bint l-attur;

2. Tordna li ssir l-annotazzjoni necessarja fl-att tat-twelid li jgib in-numru 4090 tas-sena 2000 billi fil-kolonna intestata *"Isem u kunjom missier it-tarbija"* minflok isem l-attur jitnizzel *"mhux maghruf"* b'mod li jigi ndikat li l-isem tal-missier tal-istess minuri ma huwiex maghruf u wkoll li l-kliem *"the said"* ghandhom jigu kkancellati mill-kolonna li tirreferi ghall-partikolaritajiet tal-omm u dan oltre korrezzjonijiet, zidiet, sostituzzjonijiet u modifiki ohra li jista' jkun hemm bzonn fic-citat Att tat-Twelid li jeskludu lill attur milli jigi ndikat bhala l-missier tal-istess minuri.

Illi l-Qorti tordna ukoll li *ai termini* tal-**Artikolu 256 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta** li kull korrezzjoni hawn ordnata ghandha ssir mid-Direttur tar-Registru Pubbliku fi zmien ghaxart (10) t'ijiem minn dak in-nhar li s-sentenza tghaddi f'gudikat u ghandha ssir bis-sahha ta' kopja vera tas-sentenza li tinghata lilu mir-Registratur tal-Qrati Superjuri, bil-mod preskritt fl-istess disposizzjonijiet tal-**Kap 16,** kollox a spejjez tal-istess konvenuta Concetta Vincenti *nomine*.

Bl-ispejjez kollha kontra l-istess konvenuta fil-kwalita' taghha premessa.

Moqrija.

Onor. Imhallef Raymond C. Pace LL.D.
19 ta' Novembru 2002

Josette Demicoli.
Deputat Registratur.
19 ta' Novembru 2002